

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΚΒ΄

Συνδρομή ἑτησια: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου. Ἐκαστὸ ἔτος καὶ εἶναι ἑτησιαί. — Γραφεῖον Διευθ. Ὁδοῦ Σταδίου 32.

21 Δεκεμβρίου 1886

ΤΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟΝ

Διήγημα

— Πάντοτε ἔμπρός μου θὰ βλέπω τὸ σκυθρωπὸν αὐτὸ πρόσωπον, τὸ βλοσυρὸν αὐτὸ βλέμμα!

Ταῦτα ἔλεγεν ἡμέραν τινα καθ' ἑαυτὸν ἀξιωματικὸς τις μετὰ τὴν ἐπιθεώρησιν τοῦ λόχου του.

— Ἄλλ' ἐπὶ τέλους τί ἔχει μαζί μου; τί τοῦ ἔκαμα;

Ἄνελογίζετο δὲ ἀβρουζαῖον τινα στρατιώτην, ὅστις κατὰ τὴν ἐπιθεώρησιν παρετήρει αὐτὸν μετ' ἀποστροφῆς.

Εἰσὶ φύσεις τινὲς παράφοροι, ἀτίθασοι, καχύποπτοι, ἐν αἷς ἢ φιλαυτία εἶνε τόσοσφδρὰ καὶ ζοφερά, ὥστε πᾶν μειδιάμα ὑποπτέουσιν ὡς ἰρωνεῖαν, πάντα λόγον ὡς παγίδα, πάντα ἄνθρωπον ὡς ἐχθρόν. Εἰσὶ φύσεις ἀγαθαὶ κατὰ βάθος καὶ ἐπιδεικτικαὶ ἀγάπης, ἀλλ' ὅμως φαίνονται τοῦναντίον κακεντρεχεῖς καὶ ἀλαζόνες. Εἰσὶ ψυχὰι διεστραμμέναι ἐκ φυσικῆς τινος πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, δυσπιστίας· ἢ ἀγάπης των δὲν ἀναθρόσκει αὐθαρμῆτος, οὐδ' ἀγαπῶσὶ ποτε πρῶτοι. Ἄλλὰ μόλις ἐννοήσωσιν ὅτι ἐνέπνευσαν ἀγάπην ἀνταποκρίνονται εἰς αὐτὴν μετ' ὄρμης τῆς καρδίας τοσοῦτω μεγαλειτέρας καθ' ὅσον πρὸς τοὺς ἄλλους; ἐν γένει δείκνυνται ψυχρότατοι. Καὶ εἰς τὸ μῖσος δὲ αὐτῶν καὶ τὴν μνησικακίαν εἶνε ἀπιστεύτως πεισματῶδεις καὶ ἀμείλικτοι. Ἄλλὰ δὲν μισοῦσι πραγματικῶς εἰ καὶ νομίζουσιν ὅτι μισοῦσι. Σχεδὸν πάντοτε θλίβοντες τὴν χεῖρα αὐτῶν ἢ φιλοφρόνως μειδιῶντες κατορθοῦμεν νὰ διατκεδάσωμεν ἀντιπάθειαν, ἣν ἐνομίζομεν ἀκατανίκητον, καὶ μνησικακίαν ἣν ἑθεωροῦμεν αἰωνίαν.

Ταιοῦτος ἦτο ὁ ἐξ Ἀβρουζῆς στρατιώτης, ὅστις παρετήρει ὑπόδρα τὸν λοχαγόν του.

Τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἀφίκετο εἰς τὸ σύνταγμα μετὰ τῶν ἄλλων νεοσυλλέκτων φερόντων εἰσέτι τὴν χωρικὴν ἢ ἐργατικὴν στολήν των, μόλις κατετάχθη εἰς τὸν λόχον, ὁ λοχαγὸς ἠτέμισεν ἐπ' αὐτὸν μετὰ τινος περιεργίας καὶ εἶπε κρυφίως εἰς τὸν ὑπολοχαγόν·

— Ἰδέ, τί παράδοξος φυσιογνωμία!

Καὶ ἐμειδιάσει· ὁ δὲ στρατιώτης δὲν ἐλημόνησε τὸ μειδιάμα ἐκεῖνο.

Ὁδηγηθεὶς εἰς τὸν στρατῶνα ἐνεδύθη τὸν

πρῶτον τυχόντα μανδύαν ὃν τῷ ἐνεχείρισαν, ὁ δὲ λοχαγὸς ἰδὼν αὐτὸν οὕτως ἡμφιεσμένον, τῶν χειρῶν κρεμαμένων κάτω τῶν χειρῶν του, καὶ τῆς σκελέας περισφιγούσης τὰ γόνατά του, ἐγέλασε καὶ εἶπε:

— Μοιάζεις σὰν σακκὶ γεμάτο παληόπανα!

Ὁ στρατιώτης ἐγένετο βλοσυρὸς καὶ ἐξηκόντισεν ἐπὶ τὸν λοχαγόν βλέμμα παρεμφερὲς πρὸς λιθοβόλημα.

Ἄλλοτε, ἐπὶ τοῦ πεδίου τῶν γυμνασίων, ἐν ᾧ οἱ προγυμνασταὶ ἐδίδασκον τοὺς βηματισμοὺς εἰς τοὺς νεοσυλλέκτους καὶ ἐξέβαλλον ἐκ τῆς γραμμῆς ἕνα ἕκαστον διατάσσοντες νὰ βαδίσῃ μόνος ἰκανὸν διάστημα, ὑπὸ τὸν ἦχον τοῦ τυμπάνου, οὗτος, ὅτε ἦλθεν ἡ σειρά του, τόσοσφδρὰ ἔχασε, τόσοσφδρὰ γελοῖως ἐξετέλεσε τοὺς βηματισμοὺς ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ συστρατιῶταί του ἐγέλασαν.

Ἐν τούτῳ πλησιάζει καὶ ὁ λοχαγὸς· ἢ ταραχὴ τοῦ στρατιώτου ἐπαυξάνει. Ὁ ἀξιωματικὸς τῷ λέγει τότε:

— Εἶσαι ὁ πλέον κουτὸς στρατιώτης τοῦ λόχου!

Ἐκεῖ πλησίον ἦσαν νεάνιδες μετὰ μικρῶν παιδίων θεώμεναι τὰ γυμνάσια, ἐγέλασαν δὲ ὡς ἠκούσαν τοὺς λόγους τούτους· οὗτος καταπόρφυρος γενόμενος μέχρι τῆς βίζης τῆς κόμης του, ὑπέστρεψεν εἰς τὴν τάξιν του τρίζων τοὺς ὀδόντας ὡς λυσσῶδης κύων.

Οὕτω λοιπὸν κατὰ μικρὸν ἐσχηματίσθη ἡ πεποίθησις ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ στρατιώτου ὅτι ὁ λοχαγὸς του τὸν ἐμίσει, ὅτι τὸν ἐπέπληττεν ἐκ κακεντρεχείας, ὅτι τὸν καθίστα γελοῖον ἐκ βδελυρᾶς προθέσεως ὅπως ἀναγκάσῃ αὐτὸν νὰ προβῇ εἰς ἀπονενομημένον τι κίνημα καὶ οὕτω τὸν καταστρέψῃ. Ἄλλὰ δὲν ἦτο ἀληθὲς τοῦτο. Ὁ λοχαγὸς ἦτο εὐγενὴς ἀνὴρ· δὲν τὸν ἐμίσει ὅπως οὐδὲ τοὺς ἄλλους ὀπλίτας ἐμίσει· ἡγάπα μάλιστα τοὺς στρατιώτας του, καὶ ἦτο ὑπέρτερος παντὸς εὐτελοῦς καὶ ἀδίκου αἰσθήματος· καὶ ἐβδελύσσετο τὴν ἐκ προμελέτης καταπίεσιν καὶ καταδιώξιν τῶν ὑπὸ τὰς διαταγὰς του ἀνδρῶν. Ἄλλὰ δὲν εἶχεν ἐννοήσῃ τὸν χαρακτῆρα τοῦ στρατιώτου τούτου. Βλέπων αὐτὸν πάντοτε σκυθρωπὸν καὶ ὑποπτον τὸν ἔκρινε ὡς ἀτίθασσον, πείσμονα καὶ κακὸν καὶ ἤθελε νὰ τὸν δαμάσῃ. Ἡδύνατο δὲ

ὁ στρατιώτης νὰ δαμασθῆ ἀλλὰ διὰ τῆς πειθούς καὶ τῆς ἀγαθότητος, οὐχὶ διὰ τῶν ἀπειλῶν καὶ τῆς φυλακῆς· δι' αὐτῶν τούναντιον περισσότερον ἐξετραχύνετο.

Ἡμέραν τινὰ κατ' ἣν συνδιελέγετο μετὰ τινος νεάνιδος εἰς τὴν γωνίαν ὁδοῦ τινος, διῆλθεν ἐκεῖθεν ὁ λοχαγός· ὁ στρατιώτης δὲ τὸν εἶδε· ἀλλ' οὗτος νομίσας ὅτι ἐκ προβέσεως προσεποιήθη ὅτι δὲν τὸν εἶδε ὅπως μὴ τὸν χαιρετήσῃ, ἐπέπληξεν αὐτὸν τραχέως ἐνώπιον τῆς νεάνιδος καὶ τῶν πέριξ συναθροισθέντων πολιτῶν. Τοσοῦτον δὲ κατησχύνθη ὁ στρατιώτης, ὥστε μόλις ἀπελθόντος τοῦ λοχαγοῦ ἐγένετο καὶ οὗτος ἄφαντος καὶ οὔτε ἐφάνη ποτὲ πλέον πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο.

Ἄλλ' ἡ κατὰ τοῦ λοχαγοῦ μνησικακία ἐκορυφώθη. Ἐγένετο μίσος· κατέφλεγεν αὐτὸν ἐνδελειχῶς, οὐδὲ στιγμήν ἡσυχίας παρέχον αὐτῷ, δηλητηριάζων τὸν βίον του. Ἐν τούτοις μεθ' ὄλους τοὺς ἀγῶνάς του δὲν κατώρθου ν' ἀποκρύψῃ τὸ μίσος τοῦτο.

Ὅτε ὁ λοχαγὸς ἐπέπληττε τινὰ, οὗτος ἔβηχε καὶ προσέτριβεν εἰς τὸ ἔδαφος τὰ πέλαματα τῶν ἀρβυλῶν του· ἂν ὁ λοχαγὸς ἐστρέφετο πρὸς αὐτὸν ὀργίλως, οὗτος ἀμέσως ἀνύψου τὴν κεφαλὴν καὶ ἐθεύρει τὰ σύννεφα. Κατὰ τὰς πορείας, ἂν στρατιώτης ἔτρεχε προθύμως νὰ φέρῃ ὕδωρ εἰς τὸν λοχαγὸν διψῶντα, οὗτος ἐγέλα εἰρωνικῶς, εἴλκυε κατ' ἰδίαν τὸν στρατιώτην καὶ τῷ ἐψιθύριζεν εἰς τὸ οὖς του:

— Βλάκα!

Ὅτε ὁ λοχαγὸς ἐπέπληττεν αὐτὸν προσεποιεῖτο ὅτι δὲν ἐνόει τίποτε, περιστρέφων τοὺς ὀφθαλμοὺς ὡς παράφρων ἢ ταλαντῶν τὴν κεφαλὴν καὶ σκαρδαμύσων ἐγέλα κακεντρεχῶς συστρέφων τὸ στόμα καὶ προτείνων τὸ κάτω χεῖλος.

Ἡμέραν τινὰ γυμνασίων ταγματάρχης τις ἐπετίμησεν ὑψίφωνως τὸν λοχαγόν· οὗτος δὲ ῥίψας ταχὺ βλέμμα ἐπὶ τῶν στρατιωτῶν, εἶδε τοῦτον γελῶντα μοχθηρῶς.

— Ἀχρεῖε! ἐβρυχήθη τότε ὁ λοχαγὸς ἔκφρων ἐξ ἀγανακτήσεως, καὶ ὀρμήσας πρὸς τὸν στρατιώτην, προέτεινε τὸν γρόνθον κατὰ τῆς μορφῆς αὐτοῦ.

Ὁ στρατιώτης ἐγένετο κάτωχρος· στραφεὶς δὲ πρὸς τὸν γείτονά του εἶπε ψυχρῶς:

— Καμμιά μέρα... (προσεῖπε δὲ λέξεις τινὰς χαμηλοφώνως)... εἶδε μὴ νὰ μὴν εἶμαι πλεῖα ἄνθρωπος!..

Ἄμα φθὰς εἰς τὸν στρατῶνα ἐξεσφενδόνησε κατὰ τοῦ τοίχου τὴν *καρὰβίαν* καὶ τὸν σάκκον του. Ὁ λοχαγὸς ἀπροσδοκῆτως εἰσελθὼν τὴν στιγμήν ἐκείνην εἶδε τοῦτο καὶ ἐφώνησε:

— Λοχία πήγαίνε τον 'στὴν φυλακὴ! καὶ ἐξῆλθε.

Ὁ στρατιώτης ἔδακνεν, ὠρυόμενος, τὴν *κάπαρ* του καὶ ἔτυπτε διὰ τῶν πυγμῶν τὸ κρανίον του.

Τρεῖς τέσσαρες συστρατιῶται ὤρμησαν ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐδράξαντο τῶν χειρῶν του.

— Τί κάνεις τῷ εἶπον, τί κάνεις; ἔτρελλάθηκες;

Τότε οὗτος συνελθὼν, ἐψιθύρισεν ἀγρίως μειδιῶν:

— Ναί... ἔτρελλάθηκα... καὶ θὰ ἰδῆτε καμμιά μέρα τὶ πράγματα ἔμπορῶν καὶ κάνουν οἱ τρελλοί.

Β'

Ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Τρόντου εὐρίσκεται κλεισώρειά τις κειμένη μετὰξὺ διπλῆς σειρᾶς ὑψικωρύφων ὀρέων, ὧν αἱ ἀπότομοι κλιτύες εἰσι πλήρεις σκοτεινῶν καὶ βαθέων κρημνῶν. Ἡ πετρώδης κατωφέρεια κατέρχεται μέχρι τῶν ὄχθων τοῦ ποταμοῦ. Ἡ κοιλάς ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ἔχει ὄψιν φοβερὰν καὶ ἀγρίαν. Πελώριοι ὀγκόλιθοι ἐκ τῶν ὀρέων κρημισθέντες διαφράττουσι τὴν στενὴν καὶ δύσβατον ἡδὴ ὁδόν. Ἄνω κάτω λαθύρινοι βράθρων, πυκνῶν δασῶν, φοβερῶν ληστρικῶν κρησφυγέτων. Ἄτραποί τινες ἀνέρουσι τὰς ἀποτόμους πλευρὰς τῶν ὀρέων καὶ ἐξαφανίζονται ἐν μέσῳ βράχων καὶ θάμνων· καλυδῶσπιτά τινα φαίνονται τῇ δε κἀκείσε, ἀποκρυπτόμενα ἐν μέρει ὑπὸ τῶν ἀνωμαλιῶν τοῦ ἐδάφους. Λωρίδες τινὲς μόνον γῆς πρασινίζουσι· ἡ λοιπὴ περίξ ἔκτασις εἶνε χέρσος καὶ ἀγρία.

Φθινοπωρινὴν τινα ἐσπέραν, ἐν ᾗ ἔβρεχεν, ἀπόσπασμα στρατιωτῶν διήρχετο τὴν κλεισώρειαν ἐκείνην ἀνερχόμενον, κατερχόμενον. Ἀπὸ πολλῶν ἡδὴ ἐτῶν καθὰ ἐφαίνετο ἐκ τοῦ ἀπατήτου ἐδάφους καὶ τῶν βράχων οἵτινες καταπεσόντες ἐπλήρουν τὴν ἀτραπὸν οὐδεὶς διαβάτης εἶχε διαβῆ ἐκεῖθεν.

Στρατιώτης τις ἠγεῖτο τοῦ ἀποσπάσματος κατὰ τεσσαράκοντα βήματα, ἕτερος δὲ εἶπετο αὐτοῦ κατὰ τὴν αὐτὴν ἀπόστασιν· ἐβάδιζον κεκυφότες, σφίγγοντες τὸ ὄπλον, βραδέως καὶ ἐν σιγῇ.

Ἀΐφνης ὁ προπορευόμενος στρατιώτης ἤκουσε κρότον βημάτων, καὶ εἶδε ἀνατινασσομένης ὀπισθεν συστάδος τινὸς τρεῖς κεφαλὰς καὶ ἀστράπτοντα τρία ὄπλα καὶ τρεῖς λάμψεις· τὸ πηλίκιον κατέπεσεν ἐκ τῆς κεφαλῆς του καὶ δύο σφαῖραι διήλθον συρίζουσαι δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ τῶν ὠτων του. Παρευθὺς δ' ἐφώρμησαν ἐπ' αὐτὸν τρεῖς λησταί. Ὁ στρατιώτης προφθάσας νὰ πυροβολήσῃ ἐξῆλπε χαμαὶ τὸν ἕνα τῶν ληστῶν· τότε ἐφώρμησε κατὰ τοῦ δευτέρου, τινάξας δὲ μακρὰν διὰ τοῦ ὄπλου του τὴν *καρὰμπίαν* τοῦ ληστοῦ ἐνέπηξε τὴν ξιφολόγησιν εἰς τὴν κοιλίαν αὐτοῦ.

Ἄλλ' ὁ τρίτος, ὅστις ἦτο ὀπίσω, εἶχεν ἡδὴ ἐφορμήσῃ ἐπὶ τὸν στρατιώτην πρὶν ἢ οὗτος προλάβῃ νὰ στραφῇ κατ' αὐτοῦ. Διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς δρᾶττεται τοῦ ὄπλου τοῦ στρατιώτου καὶ διὰ τῆς ἐτέρας κραδαίνει ἐγχειρίδιον.

Ὁ στρατιώτης παραιτεῖ τὸ ὄπλον· ἀλλά ἀρπάζει διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς τὴν ὀπλισμένην τοῦ ληστοῦ χεῖρα, περιβάλλει διὰ τῆς ἐτέρας χειρὸς τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ περισφίγγει αὐτὸν πάσῃ δυνάμει, ἐρπύσας δὲ ὡς ὄφις ἐπὶ τοῦ σώματός του δάκνει λυσσωδῶς καὶ ἀποτέμνει τὸ οὖς αὐτοῦ.

Ὡρυγὴ ἄλλους ἐξέρχεται τοῦ στήθους τοῦ δολοφόνου, ἄρχεται δὲ πάλῃ φοβερά. Ἐκάτερος προσπαθεῖ νὰ καταβάλλῃ τὸν ἀντίπαλον. Ἀνὸ ποὺς τινος ἐξολισθήσῃ, ἀπώλετο. Ἐκ τῆς ὀρυγῆς μεθ' ἧς τύπτουσι διὰ τῶν ποδῶν τὸ ἔδαφος αἱ πέτραι ἀναπηδῶσιν ἐκτὸς τῆς φοβερᾶς κονίστρας. Οἱ δύο ἐχθροὶ ἐναγχκκλίζονται, συσφίγγονται, ἀπυθῶνται μετὰ ταχύτητος ἣν ἀδυνατεῖ νὰ παρακολουθήσῃ τὸ βλέμμα.

Τύπτονται διὰ τῶν πυγμῶν, σπαράσσονται διὰ δηγμάτων, πλήττουσι διὰ τῶν ἀγκώνων καὶ τῶν γονάτων τὸ στήθος, τὴν κοιλίαν τοῦ ἀντιπάλου, ἀσθμαίνοντες, ὠρούμενοι, λυσσαεῖοι.

Οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν φοβερῶς διεσταλμένοι ἐξασπράττουσιν τὰ στόματα ἀφρίζοντα καὶ ἡμαγμένα συσπῶνται σπασμωδῶς, τριζόντων τῶν ὀδόντων τῶν τὰ πρόσωπά των οὐδὲν πλέον ἔχουσι τὸ ἀνθρώπινον...

Ἄλλ' ὁ στρατιώτης συνέχει διὰ τῆς σιδηρᾶς χειρὸς του τὴν κρατοῦσαν τὴν μάχαιραν πυγμὴν τοῦ ἀντιπάλου...

Αἰφνης ὁ ληστής πίπτει, βαρέως δουπήσας· ὁ στρατιώτης εἶνε ἐπ' αὐτοῦ, σφίγγει διὰ ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν τὸν τράχηλόν του, ἐν ᾧ δ' ὁ ληστής καταφέρει βαθύ τραῦμα ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ στρατιώτου, οὗτος δι' ἐσχάτου ἀγῶνος ἀνεγείρει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ πλήττει αὐτὴν σφοδρῶς κατὰ πέτρας τινος· ἐπωφεληθεὶς τῆς ἐπελευθούσης παραζάλης πιέζει διὰ τῶν δύο χειρῶν καὶ τῶν ὑπολειπομένων δυνάμεων τὴν ὀπλισμένην χεῖρα. Ἡ χεὶρ ἠνόηθη ἐκ τοῦ ἄλλους, εὐθὺς δὲ ὡς ἐγένετο κύριος τοῦ ἐγχειριδίου, ὁ στρατιώτης βυθίζει αὐτὸ εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ δολοφόνου. Ὁ σίδηρος εἰσδύει μέχρι τοῦ ὀστού τοῦ οὐρανίσκου καὶ τὸ συντρίβει. Κῦμα αἵματος ἐξέρχεται τοῦ στόματος του γαργαρίζον, μιγνύμενον μεθ' ὑποκώφου ῥόγχου, ὅστις εἶνε ἡ ἐσχάτη κραυγὴ τοῦ ληστοῦ.

— Γεῖά σου! γεῖά σου! ἀνέκραξαν οἱ ἄλλοι στρατιῶται οἵτινες ἐφθασαν τὴν στιγμὴν ἐκείνην πνευστιάντες· περικυκλώσαντες δὲ αὐτὸν ἠρώτων πάντες ἁμοῦ ἐν ᾧ οὗτος ἀκίνητος, ἀσθμαίνων, κάτωχος, ἀπλανὲς ἔχων τὸ βλέμμα παρετήρει ὅτε μὲν τὸν ἐκτάδην κείμενον ληστὴν ὅτε δὲ τὸ ἐγχειρίδιον ὕπερ ἔσφιγγε πάσῃ δυνάμει διὰ τῶν συνεσπασμένων δακτύλων του.

Εἶχεν ἀφεθῆ μόνος διότι τὸ λοιπὸν ἀπόσπασμα συνεπιλάκη πρὸς ληστρικὴν συμμορίαν, ἣν τραπέυσαν εἰς φυγὴν, μάτην κατεδιώξεν.

Τὸ τραῦμα τοῦ στρατιώτου μετὰ τινὰς ἡμέ-

ρας ἰάθη. Ὅτε δὲ τὸ πρῶτον εἶδεν αὐτὸν ὁ λοχαγὸς τῷ εἶπε :

— Εὖγε! εἶσαι παληκάρι!

Τότε δὲ εἰς τῶν ἐγγύς στρατιωτῶν ἐψιθύρισε εἰς τὸ οὖς του,

— Καὶ λὲς πῶς ἔχει ἐχθριτὰ μαζί σου! Νὰ ποῦ σ' εἶπε: Εὖγε! εἶσαι παληκάρι!

— Θέλοντας, μὴ θέλοντας βρέθηκε 'ς τὴν ἀνάγκη νὰ τὸ πῆ· δὲ 'μποροῦσε νὰ κάμῃ ἄλλοιῶς· ἀπήντησε κακεντρεχῶς γελῶν ὁ στρατιώτης.

Γ'.

Μετὰ τρεῖς μῆνας τὸ σύνταγμα μετετέθη εἰς Ἀσκόλην. Μετὰ ἑπτὰ δὲ ἡμέρας ὁ συνταγματάρχης διέταξε νὰ παραστῇ ὀλόκληρον τὸ σύνταγμα ἐν στολῇ ἐπὶ τῆς μεγάλης πλατείας τῆς πόλεως. Ἐμελε ν' ἀπονεμηθῇ τὸ ἐπὶ στρατιωτικῇ ἀρετῇ μετάλλιον εἰς στρατιώτην τινά.

— Τόσον γρήγορα! ἀνελογίσθη ὁ λοχαγὸς ὅτε μετεθιβάσθη εἰς αὐτὸν ἡ διαταγὴ τοῦ συνταγματάρχου. Δραμῶν δ' ἀμέσως εἰς τὸν θάλαμον τοῦ καταλυματίου ἠρώτησεν αὐτὸν ἐσπευσμένως :

— Ἦκουσες τὴν διαταγὴν; Ἐξετέλεσες τὴν παραγγελίαν μου;

— Πρὸ τριῶν ἡμερῶν, ἀπεκρίθη ὁ καταλυματίας.

— Ἄ! ἀναπνέω. Φέρε χαρτί, πένναν, καλαμάρι. Θέλω νὰ εἰξεύρω ἀσφαλῶς τὸν δρόμον διὰ νὰ μὴ χάσω καιρὸν.

Ἐκάθησε παρὰ τὴν τράπεζαν, ὁ δὲ καταλυματίας ἤρχισε χαράττων ἐπὶ τεμαχίου χάρτου ὁδοῦς τινὰς καὶ οἰκίας, ἁμιλῶν χαμηλοφώνως, καὶ ἐπαναλαμβάνων ἐνίοτε τὰ λεγόμενα, ὅπως σαφέστερον ἐξηγήσῃ τὸ ζητούμενον.

Μετ' ὀλίγον ἀνηγέρθησαν ἀμφότεροι.

— Τρίτο σπῆτι πρὸς τὰ δεξιὰ, δευτέρα θύρα; ἠρώτησεν ὁ λοχαγὸς.

— Τρίτο σπῆτι, δευτέρα θύρα.

— Εἶσαι βέβαιος;

Ὁ καταλυματίας ἐποίησε νεῦμα σημαῖνον :

— Μὴν ἀνησυχεῖς· δὲν ἔχω λάθος.

Μετὰ μίαν ὥραν ὁ λοχαγὸς διήνυεν ἔφιππος τὴν ἀπὸ Ἀσκόλης εἰς Ἀκουασάνταν ὁδόν. Κεῖται δὲ ἡ Ἀκουασάντα ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ Τρόντου, ἐν τῷ μέσῳ, νομίζω, τῆς Ἀσκόλης καὶ τοῦ Ἄρκουάτου.

Περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἀφίκετο εἰς τὸ χωρίον. Πρὶν εἰσελθῆ ἐξεπόρπησε τὸν μανδύαν του ὅπως ἀποκρῦψῃ τὸν ἐπὶ τῶν κομβίων ἀριθμὸν τοῦ συντάγματος. Ἀκούσαντες τὸν καλπασμὸν τοῦ ἵππου τινὲς τῶν χωρικῶν ἐξῆλθον εἰς τὴν θύραν, ἄλλοι ἔκυπτον ἐκ τῶν παραθύρων, τὰ δὲ παιδιὰ ἔτρεχον εἰς τὸν δρόμον.

Ὁ λοχαγὸς ἀβέβαιος ἐθεώρει δεξιὰ καὶ ἀριστερά. Τέλος διηυθύνθη πρὸς θύραν τινά, πρὸ

τῆς ὁποίας ἦσαν πολλαὶ γυναῖκες, ἀπομακρυνθεῖσαι δειλῶς ἅμα εἶδον τὸν ἀξιωματικόν.

— Ποιὰ ἀπὸ σᾶς μοῦ δίδει ἓνα ποτήρι νερό, καλαί μου γυναῖκες; εἶπεν οὗτος ἀναχαιτίστας τὸ ἵππον καὶ προσλαβὼν ἀφηρημένον ἦθος.

— Ἐγὼ! ἀπήντησεν προθύμως μίᾳ ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐγένετο ἄφαντος.

— Αὐτὴ εἶνε, διενοήθη ὁ λοχαγός, ἀφεύκτως αὐτὴ εἶνε.

Ἡ γυνὴ ἐπανῆλθε μετ' ὀλίγον φέρουσα ποτήριον ὕδατος, ὅπερ ἔτεινεν εἰς τὸν λοχαγόν. Οὐτος τὴν παρετήρει μετὰ προσοχῆς, πίνων βραδέως, ἐν ᾧ καὶ ἡ χωρική ἐπίσης τὸν παρετήρει ἀπὸ τῆς κεφαλῆς μέχρι τῶν ποδῶν, κλίνουσα τὴν κεφαλὴν ἐνθεν κάκειθεν προσπαθοῦσα νὰ ἀνακαλύψῃ τὸν ἀριθμὸν τοῦ συντάγματος. Διὰ τοῦ ἐντόνου δὲ βλέμματός της, διὰ τῶν ταχειῶν τοῦ στόματος κινήσεων, ἐξεδήλου δειλὴν τινα εὐχαρίστησιν μεμιγμένην μετ' ἀγωνίας, ἀγνοῶ δὲ καὶ ὁποίαν ἐπιθυμίαν ἀνήσυχον καὶ ἀόριστον, ἢν ἠδυνάτει ν' ἀποκρύψῃ.

Ὁ λοχαγός τὸ παρετήρησε.

— Καμμιά ἀπὸ σᾶς ἔχει υἱὸ στρατιώτη; ἠρώτησεν ἀποδοῦς τὸ ποτήριον καὶ προσποιούμενος ἀδιαφορίαν.

— Ἐγὼ, ἀπεκρίνατο εὐσταθῶς ἡ τὸ ὕδωρ κομίσασα γυνή· ἐγὼ ἔχω τὸ παιδί μου ἔς τὸ στρατό!

— Εἰς ποῖον σύνταγμα;

Ἡ γυνὴ εἶπε τὸν ἀριθμὸν τοῦ συντάγματος, μεθ' ὃ προσεῖπεν ἐν σπουδῇ:

— Ποῦ εἶνε αὐτὸ τὸ σύνταγμα, κύρ συνταγματάρχῃ; Μὴν τύχη καὶ τὸ γνωρίζεις τοῦ λόγου σου τὸ παιδί μου; Μὴν τὸ εἶδες πουθενά;

— Ἐγὼ; ὄχι... ἀλλὰ πῶς; δὲν ξεύρεις ποῦ εἶνε;

— Ἄ! ἀνέκραξεν ἡ γυνὴ γενομένη σύνοφρος καὶ σταυρώσασα τὰς χεῖράς της· δύο χρόνια εἶνε ποῦ δὲν τῶχω ἰδῆ εἶν' ἓνας μῆνας τώρα ποῦ δὲν ἦταν πολὺ μακρὰ π' ἐδῶ· τῶχαν στείλει νὰ κτυπήσῃ τοὺς ληστές, τὸ κακόμοιρο τὸ παιδί, καὶ μ' ἔστειλε ἓνα γράμμα μὰ ἀπὸ τότε, δὲν πῆρα καμμιά εἴδησι. Χωρὶς ἄλλο θὰ μοῦστειλε κανένα γράμμα καὶ δὲ θὰ μοῦ ἦλθε. Αὐτοὶ ποῦ στέλλουν τὰ γράμματα ποῖος ξέρει τι τὰ κάνουν; (Κατὰ μικρὸν δ' ἐξήπτετο, καὶ ἡ φωνὴ αὐτῆς ἐλάμβανεν αὐξοῦσαν βαθμηδὸν ἑκφρασιν ὀδύνης καὶ πείσματος). Τὰ γράμματα τῶν φτωχῶν τὰ γνωρίζουν ἀπὸ τὸ ἄνωγράμμα τούς καὶ τὰ πετᾶνε σὲ μίᾳ γωνιά. Ξέρω γὼ τί γίνεται ἐκεῖ πέρα. Τὰ κακόμοιρα τὰ παιδιά γράφουνε καὶ ἡ ἔρημες ἡ φαμίλιες τοὺς δὲν πέρνουν καμμιά εἴδησι. Μὰ οἱ ἀξιωματικοὶ ἔπρεπε νάχαν τὸ νοῦ τοὺς ἔς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. Νὰ μὲ συμπαθῆς, κύρ συνταγματάρχῃ, αὐτὰ δὲν τὰ λέγω γιὰ τοῦ λόγου σου· μὰ δὲν εἶνε δίκηο δύο μῆνες τώρα νὰ μὴν ἔχωμε εἴδησι ἀπὸ τὰ παιδιά μας, καὶ νὰ

μασθε νύχτα μέρα σὲ ἀνησυχία. Νά, βῶτησε τὲς γειτόνισσες ποῦνε δῶ σιμά, αὐτὲς ξέρουσι πόσο στενοχωριοῦμαι, πόσο κτυπᾷ ἡ καρδιά μου γιὰ τὸ παιδάκι μου· ἔρχονται ὥρες ποῦ δὲν μπορῶ πειὰ νὰ βασταζῶ. ὦ, ὄχι, ὄχι συνταγματάρχῃ μου, δὲν εἶνε σωτὸ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα.

Καλύψασα δὲ διὰ τῆς ποδιᾶς της τὸ πρόσωπον ἐξερράγη εἰς δάκρυα.

Πᾶσαι αἱ ἄλλαι γυναῖκες ἐπένευσον διὰ τοῦ βλέμματος καὶ τῶν νευμάτων. Ὁ λοχαγός εἰσίγα. Αἴφνης δέ:

— Τήραξέ αὐτό, κυρά μου, εἶπε. Καὶ ἐκβαλὼν τὸ πιλίκιον τοῦ ἔδωκεν αὐτὸ εἰς τὴν γυναῖκα.

Αὐτὴ ἐκπληκτος, τὸ περιστρέψεν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς, ἐρωτῶσα συγχρόνως διὰ τοῦ βλέμματος τὰς πέριξ φίλας, εἶτα δὲ προσήλωσεν ἐπὶ τοῦ λοχαγοῦ τὸ βλέμμα ὡσεὶ ἔλεγε ὅτι δὲν ἐνόησε.

Ὁ λοχαγός ἐμειδία.

— Δὲν ἔχει τίποτε αὐτὸ τὸ πιλίκιο ποῦ νὰ σὲ ἐνδιαφέρῃ;

Ἡ γυνὴ ἐξετάσασα αὐτὸ ἐκ νέου ἀνέκραξε:

— Τὸ νοῦμερο πῶχει τὸ σύνταγμα τού! τὸ σύνταγμα τοῦ παιδιοῦ μου!

Καὶ ἐναγκαλισθεῖσα διὰ τῶν δύο βραχιόνων τὸ πιλίκιον τοῦ ἀξιωματικοῦ τὸ κατησπάζετο, τσατύτας δ' ἄλλεπαλλήλους παρακλήσεις, ἐρωτήσεις, ἐκφράσεις ἐγνημοσύνης ἀπέτεινεν εἰς τὸν λοχαγὸν ὥστε οὗτος παρεζαλίσθη, καὶ ἠναγκάσθη νὰ παραμείνῃ ὅπως κατευνασθῇ ἡ ὀρμὴ τῆς μητρικῆς στοργῆς καὶ εἶτα ἀπαντήσῃ.

— Αὔριον θὰ ἰδῆς τὸν υἱὸν σου, τῇ εἶπε τέλος· εἶνε εἰς τὴν Ἀσκόλην καὶ σὲ περιμένει.

Ἡ ἀγαθὴ γυνὴ ὤρμησεν ὅπως ἀσπασθῇ τὴν χεῖρα τοῦ λοχαγοῦ ἄλλ' οὗτος ἀπέσυρεν αὐτήν.

Μεθ' ἡμίσειαν ὥραν ἐπέστρεφεν εἰς τὴν πόλιν. Εἶχε συνδιαλεχθῆ διὰ μακρῶν μετὰ τῆς μητρὸς τοῦ στρατιώτου ἄλλ' οὐδὲ λέξιν τῇ εἶπε περὶ τοῦ στρατιωτικοῦ μεταλλίου.

Ἄμα ὑποστρέψας εἰς τὸ κατάλυμά του ἐκάλεσε τὸν παρ' αὐτῷ ὑπηρετοῦντα στρατιώτην, καὶ σαφῶς, τονίζων τὴν φωνὴν ἐφ' ἐκάστης συλλαβῆς, ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ὁδηγίας τινας περὶ τῆς πρῶτας τῆς ἐπαύριον.

— Ἐκατάλαβες; τῷ εἶπεν ἐν τέλει.

— Ναι, κύρ λοχαγέ.

— Θὰ γίνουσι ὅλα ὅπως εἶπα;

— Μὴ σὲ μέλη κύρ λοχαγέ.

— Καλά, ἔχω ἐμπιστοσύνη εἰς ἐσέ.

Καὶ ἐξῆλθε. Ὁ στρατιώτης παρηκολούθησεν αὐτὸν διὰ τοῦ βλέμματος μέχρι τῆς θύρας, μείνας δ' ἐπὶ στιγμὴν σύννους, ἔλαβεν ἔπειτα ἐν ὑπόδημα διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς καὶ τὸ στίλβωθρον διὰ τῆς ἐτέρας· στίλβων δ' αὐτὸ δι' ὄλων τῶν δυνάμεων τοῦ ἐψιθύρισε.

— Έχεις ἑτάληθινά χρυσοῦ καρδιά, λοχαγέ μου· ἀξίζεις βραβεῖο· καὶ αὐριο τὸ πρῶτ' τὰ ποδήματά σου θὰ λάμπουνε περισσότερο ἀπὸ ὅλα τὰ ὑποδήματα τοῦ συντάγματος.

Δ'.

Τὴν πρῶϊαν τῆς ἐπαύριον, περὶ τὴν ὀγδόην ὄραν ὁ στρατιώτης τοῦ λοχαγοῦ ὅστις παρεφύλαττεν εἰς τὴν γωνίαν ὁδοῦ τινος ἀγούσης εἰς τὴν μεγάλην πλατεῖαν τῆς πόλεως, εἶδεν ἐρχομένην γρᾶϊαν χωρικήν, τὴν ἐορτάσιμον αὐτῆς στολὴν φοροῦσαν. Ἀπὸ τῶν ὤτων αὐτῆς ἐκρέμαντο δύο μεγάλα ἐνώτια, κοράλλινον περιδέριον περιέβαλλε τὸν τράχηλόν της, ἡ δ' ἐσθῆς αὐτῆς ἐξήστραπτεν ἐκ πάντων τῶν χρωμάτων τῆς ἰριδος. Προχωροῦσα περιέβλεπε μετὰ χαρᾶς, ἐκπλήξεως καὶ περιεργίας. Ὁ στρατιώτης παρατηρήσας αὐτὴν προσεκτικῶς ἐπλησίασε.

— Κυρά! εἶπε.

— ὦ! σὺ εἶσαι ὁ στρατιώτης ποῦ μοῦ εἶπε ὁ κῦρ λοχαγός;

— Ἐγὼ ὁ ἴδιος.

— Νάχης τὴν εὐχὴ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Παναγίας, παιδάκι μου. Νὰ σ' ἀξιώσῃ ὁ Θεὸς νὰ ἰδῆς τὴν μανουῖλα σου. Ἄμῃ ὁ υἱός μου; Δὲν εἶν' ἐδῶ; Ποῦ εἶνε; Γιατὶ δὲν ἦρθε νὰ μὲ προσμένῃ; Δὲν τοῦ τὸ εἶπαν πῶς θῆρθω; Πές μου ποῦ εἶνε, παληκάρι μου· πῆγαίνέ με γρήγορα νὰ τὸν ἰδῶ.

— Ἄ! ἔχε δὰ ἄλιγη ὑπομονή! δὲν ἔμπορεῖς νὰ τὸν ἰδῆς ἔτσι ἀμέσως. Πρέπει νὰ προσμένῃς μισὴ ὥρα ἀκόμα· εἶνε μὲ τὸ λόγῳ του· θὰ δώσουν παράσημο σ' ἕνα στρατιώτη ὑπομονή.

— Μισὴ ὥρα ἀκόμα! Χριστέ μου! Καὶ πῶς νὰ κάνω νὰ προσμένω μισὴ ὥρα;

— Τὸ νοιώθω, καλὴ μου κυρά, γιὰ σένα μισὴ ὥρα εἶνε ἕνας χρόνος. Μὰ τί νὰ γίνῃ; ἄς κουβεντιάζωμεν οἱ δύο μας· ἡ ὥρα θὰ περάσῃ.

— Καί... θῆρθουν ἐδῶ οἱ στρατιῶτες;

— Ναί, ἔς αὐτὴν τὴν πλατεῖα, ἔς ἐκεῖνο τὸ μέρος.

— Μὰ τότε θὰ ἔμπορέσω νὰ τὸν ἰδῶ, νὰ τοῦ πῶ δύο λόγια...

— Ὅχι, δὲν κάμνει.

— Μὰ ἔχω δύο χρόνια ποῦ δὲν τὸν εἶδα!...

— Τὸ ξέρω. Μὰ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἔμιλήσῃ κανεὶς τοῦ στρατιώτη ὅταν εἶνε ἔς τὴ γραμμὴ· ὁ κανονισμὸς τὸ λέγει καθαρά· ἐδῶ, κυρά μου, προστάζει ὁ συνταγματάρχης· ἡ μάνα δὲν ἔμπορεῖ νὰ κάνῃ τίποτε· καὶ τοῦ συνταγματάρχη ἡ μάνα νὰ ἤρχονταν καὶ αὐτὴ ἔπρεπε νὰ σταθῇ ἔς τὴν ἄκρη καὶ νὰ προσμένῃ. Τὸ νοιώθεις, τὸν κανονισμὸ αὐτὸ δὲν τὸν ἔκαμαν γυναῖκες...

— Τὸ νοιώθω, μὰ...

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἠκούσθη τυμπανοκρουσία καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ πλατεῖᾳ ἐστράφησαν πρὸς τὸ μέρος ὅθεν προήρχετο.

— Νά, τὸ σύνταγμα, εἶπεν ὁ στρατιώτης.

Ἡ γρᾶϊα ἠσθάνθη βιαίως παλλομένην τὴν καρδίαν της, ἔμεινεν ἐπὶ στιγμὴν διατάζουσα, εἶτα δ' ὤρμησε πρὸς τὰ ἔμπρός.

— Στάσου! μὴ φεύγῃς! ἀνέκραξεν ὁ στρατιώτης κρατήσας αὐτὴν ἐκ τοῦ βραχίονος καὶ νεύσας διὰ τῆς χειρὸς νὰ μείνῃ ἤσυχος. Πρόσμενε· κάνε μου αὐτὴ τὴ χάρι· ἂν σὲ ἰδῇ, ἔμπορεῖ νὰ πάθῃ τίποτε ποῦ δὲν θέλεις νὰ τὸ πάθῃ. Θέλεις νὰ τὸν βάλουν φυλακή; Θαρρεῖς καὶ θέλει πολὺ γι' αὐτό; Νά, φθάνει νὰ κρατῇ τὸ κεφάλι γυρισμένο ἀριστερὰ ἐν ᾧ ἔπρεπε νὰ τῷ χῃ δεξιᾷ.

— Ἀλήθεια! ἐψιθύρισε ἡ χωρική.

Ὁ στρατιώτης ἐξηκολούθησε.

— Πρόσμενε λιγάκι· δὲν θὰ χαλάσῃ ὁ κόσμος· δύο χρόνια ὡς τώρα τὸν ἀπάντεχος...

Ἡ γρᾶϊα ὕψωσε τὸ βλέμμα της πρὸς τὴν ὀδὸν ἐξ ἧς ἔμελλε νὰ φανῇ τὸ σύνταγμα.

Ὁ κρότος τῶν τυμπάνων ἐπλησίαζε· τὸ πλήθος διεχωρίσθη εἰς δύο πτέρυγας.

— Νά, ἡ μουσική! οἱ στρατιῶται ἔρχονται κατόπιν.

Ἡ γρᾶϊα ἀπεπειράθη καὶ αὐθις νὰ ὀρμήσῃ.

— Ἐλα ἔς τὰ σωστά σου, γυναῖκα, εἶπεν ὁ στρατιώτης. Θέλεις καλὰ καὶ σώνει νὰ τὸν βάλουν φυλακή;

— Τὸν εἶδα! Τὸν εἶδα, ἀνεφώνησε αἴφνης ἡ γρᾶϊα κροτοῦσα τὰς παλάμας. Τήραξέ τον.

— Ποῦ εἶνε;

Ἡ χωρική ἔδειξε πρὸς διεύθυνσίν τινα.

— Δὲν εἶνε αὐτοῦ, ἔχεις λάθος. Ἀπὸ δῶ δὲν ἔμπορεῖς νὰ τὸν γνωρίσῃς· εἴμασθε πολὺ μακριὰ.

— Τότε θᾶνε αὐτὸς ἐκεῖ!

— Αὐτός; ὄχι· οὐτ' αὐτός· δὲν εἰμπορεῖς νὰ τὸν δῆς, εἶνε ἔς τὴν δευτέρη γραμμὴ.

— Ἐς τὴν δευτέρη γραμμὴ;

— Ναί.

— Καὶ τί θὰ πῇ ἔς τὴν δευτέρη γραμμὴ;

— Θὰ πῇ πίσω ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

— Ἄχ! βάστα, καυμένη μου καρδιά! ἀνεφώνησε ἡ γρᾶϊα στεναζούσα. — Καὶ τώρα τί κάνουν;

— Δὲν βλέπεις; Ὁ συνταγματάρχης ἐστάθη ἔμπρός εἰς τὸ σύνταγμα γιὰ νὰ βγάλῃ λόγῳ. Εἶνε συνήθεια πάντα ὅταν δίνουν τὸ μετάλλιο ἔς ἕνα στρατιώτη νὰ θγάζουν λόγῳ, καὶ νὰ λέγουν τί ἔκαμε καὶ τοῦ τὸ δίδουν. Λέγουν καὶ ἔς τοὺς ἄλλους στρατιώτας νὰ γίνουν σὰν αὐτόν, καὶ πῶς εἶνε γενναῖος στρατιώτης καὶ πῶς ἔκαμε τὸ χρέος του καὶ πῶς ἐτίμησε τὸ σύνταγμα. Ἐνα σωρὸ ὤμορφα λόγια. Νά, ἄκουσε· ὁ συνταγματάρχης ἄρχισε.

— Δὲν ἀκούω τίποτα· τί λέγει;

— Νά. Αὐτὸν τὸν στρατιώτη ποῦ θὰ πάρῃ τὸ μετάλλιο τὸν ἐπερικύκλωσαν τρεῖς λησταὶ καὶ

ἄδειασαν ἀπάνω του καὶ οἱ τρεῖς τὲς καραμπίνες τους. Μὰ δὲν λαβώθηκε, μὰ οὔτε τᾶχασε· ἐσκότωσε τὸν ἕνα μὲ τὸ τουφέκι του καὶ ἔμπηξε τὴν ξιφολόγη του ἔς τὴν κοιλιὰ τοῦ δευτέρου. Τὸν τρίτον, ἄρπαξε τὸ μαχαίρι ἀπ' τὸ χέρι του καὶ τοῦ τῶχωσε ἔς τὸ λαιμὸ του.

— Χριστέ καὶ Παναγία μου!

— Δὲν εἶνε παληκᾶρι, αἶ;

— Καὶ τοῦδωκαν μετάλλιο;

— Ναί, τώρα θὰ τοῦ τὸ δώσουν.

— Πῶς θὰ εὐχαριστηθῆ τὸ καυμένο τὸ παιδί!

— Μὰ νὰ σοῦ πῶ τοῦ ἀξίζει· οἱ ἄλλοι στρατιῶται τὸν ἀγαποῦν μὲ ὅλην τὴν καρδιά τους· οἱ ἀξιωματικοὶ τὸν ἔχουν σὰν παιδί τους· ὅλοι τὸν τιμοῦν· καὶ κάνουν καλὰ· γιατί εἶνε ἄξιος νὰ τὸν ἀγαποῦν καὶ νὰ τὸν τιμοῦν· εἶνε ἀπὸ τοὺς πειὸ καλοὺς στρατιώτας τοῦ συντάγματος· ἴλιγο εἶνε σὰν κι' αὐτόν·

— Καὶ ποῦ εἶνε αὐτός ὁ στρατιώτης;

— Σὲ λίγο ὁ συνταγματάρχης θὰ τὸν φωνάξῃ νᾶβγῃ ἀπ' τὴ γραμμὴ.

Ἄ συνταγματάρχης ἐσιώπησε.

— Κύττα! κύττα! ἐφώνησεν αἴφνης ὁ στρατιώτης δεικνύων τὰ παράθυρα τῆς ἀπέναντι οἰκίας. Κύττα πόσοι ἄνθρωποι εἶνε ἔς τὰ παράθυρα. Σὲ ἴλιγο ὅλοι θὰ τὸν χαιρετήσουν· θὰ τὸ ἰδῆς.

Ἐν τούτῳ ὁ μέλλων νὰ τύχῃ τοῦ μεταλλίου στρατιώτης ἐξεληθὼν τῆς τάξεώς του ἐπλησίασεν εἰς τὸν συνταγματάρχην, ἦτο δὲ ἐστραμμένος πρὸς τὸ σύνταγμα καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἡ γραῖα δὲν ἠδύνατο νὰ ἰδῇ τὸ πρόσωπόν του.

— Αὐτός εἶνε ὁ στρατιώτης;

— Ναί.

— Καὶ τί κάνει τώρα;

— Ὁ συνταγματάρχης τοῦ κρεμνᾶ τὸ μετάλλιο ἔς τὸ στήθος.

— ὦ Παναγία μου, ἡ καρδιά μου κτυπᾷ γι' αὐτόν. Τί χαρὰ ποῦ θὰ τὴν ἔχῃ! Καὶ τώρα τί κάνουν;

— Τώρα τὸ σύνταγμα θὰ παρουσιάσῃ ὄπλα.

— Ἀλήθεια! ἀνέκραξε μετὰ θαυμασμοῦ ἡ γραῖα.

— Ἀμὴ ψεύματα;

— ὦ, τί τιμὴ! ἀνεφώνησεν ἡ ἀγαθὴ χωρική συνάπτουσα τὰς χεῖρας ἐν ᾧ τὸ πρόσωπόν της ἐφωτίζετο ὑπὸ ὠραίου μειδιάματος ἐκπλήξεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ.

Ἄ συνταγματάρχης ἐστράφη πρὸς τὸ σύνταγμα καὶ διὰ φωνῆς ἰσχυρᾶς, ἐντόνου, παλλομένης ἀντηχησάσης καθ' ὅλην τὴν πλατεῖαν, ἀνέκραξε:

— Παρουσιάστε ἄρμ!...

Ἡ γραῖα ἠσθάνθη βίγος συγκινήσεως μεταδιδόμενον καθ' ὅλον αὐτῆς τὸ σῶμα.

Ἄμα τῷ προστάγματι τοῦ συνταγματάρχου οἱ τέσσαρες ταγματάρχαι ἐστράφησαν ἕκαστος

πρὸς τὸ τάγμα του καὶ ἐπανελάβον τὰς λέξεις τοῦ συνταγματάρχου.

Διὰ μιᾶς, ὡσεὶ ἐκινήθησαν δι' ἐνὸς βραχίονος, χίλια διακόσια ὄπλα ἀνηγέρθησαν στίλβοντα, καὶ χίλια διακόσια πρόσωπα ἔμειναν ἀκίνητα τὸ βλέμμα ἐπὶ τοῦ στρατιώτου προσηλοῦντα. Οἱ ἀξιωματικοὶ ἐχαίρηθησαν διὰ τοῦ ξίφους. Τὸ θεώμενον πλήθος ἐξερράγη εἰς χειροκροτήματα, ἡ μουσικὴ ἐπαιάνισε.

— Μὰ ποῖος νᾶνε αὐτός ὁ στρατιώτης, ἠρώτησεν ἐκπληκτός ἡ γραῖα.

Ἄ στρατιώτης τοῦ λοχαγοῦ ἐστράφη, τὴν παρετήρησε, καὶ ἤνοιξε τὸ στόμα ὅπως ὁμιλήσῃ...

Ἡ μουσικὴ ἐξηκολούθει παιανίζουσα. Τὸ σύνταγμα ἔμεινε ἀκίνητον.

— Εἶνε ὁ υἱός σου! ἀνέκραξεν ὁ στρατιώτης.

Ἡ γραῖα ἔρρηξε κραυγὴν, ἔμεινε ἀκίνητος, διεσταλμένα ἔχουσα τὰ ὄμματα καὶ ἀνεωγμένον τὸ στόμα, μειδιῶσα, στενάζουσα, κλαίουσα. Τὰ χειροκροτήματα ἐκεῖνα, ἐκεῖνη ἡ μουσικὴ ἀντήχουν ἐν τῇ ψυχῇ της ὡς παραδεισέα τις ἀρμονία· τὰ χίλια διακόσια ἐκεῖνα ὄπλα συνεχέοντο πρὸ τῶν βλεμμάτων της εἰς χεῖμαρρον φωτός. Τὸ πνεῦμα αὐτῆς ἐθρουδέθη αἴφνης, οἱ ὀφθαλμοὶ της ἐσκοτίσθησαν, ἐκλονήθη... Ἄλλ' ἐβάστασέ τις αὐτήν.

Ἄ οτε συνῆλθε, τὸ σύνταγμα εἶχε γίνῃ ἄφαντον. Ἄ υἱός της ἐκράτει αὐτήν εἰς τὴν ἀγκάλην καὶ αἱ δύο καρδίαι ἦσαν ἐγγὺς ἀλλήλων ὥστε τὸ στρατιωτικὸν μετάλλιον συνεπιέζετο μεταξύ τῶν δύο σπηθῶν.

— Μὰ πῶς; — ἦσαν αἱ πρῶται λέξεις τοῦ υἱοῦ ἅμα ἀπαλλαγέντος τῶν μητρικῶν περιπτύξεων— πῶς εἴξερες ὅτι ἤμουν ἐδῶ; Ποῖος σοῦ τὸ εἶπε; Πῶς εὐρέθηκες ἐδῶ, σήμερα, αὐτὴν τὴν ὥρα;

Ἡ γραῖα διηγήθη ὅτι τὴν προτεραιαν ἀξιωματικὸς τις ἐφιππος εἶχεν ἔλθῃ εἰς τὸ χωρίον των καὶ εἶχε σταματήσῃ πρὸ τῆς θύρας των, ὅτι τῇ εἶχεν εἶπῃ ποῦ ἦτο ὁ υἱός της καὶ τῇ ἐπρότεινε νὰ τῇ δώσῃ χρήματα ὅπως δυνηθῆ νὰ μεταβῇ ταχέως εἰς τὴν πόλιν δι' ἀμάξης, ὅτι τῇ ἔδωκε τὰ χρήματα ἐκεῖνα, καὶ ὅτι ἅμα ἐλθοῦσα εὗρεν ἕνα στρατιώτην ὅστις κατὰ διαταγὴν τοῦ ἀξιωματικοῦ τὴν περιέμενε εἰς τὴν πλατεῖαν...

— Ποῦ εἶνε αὐτός ὁ στρατιώτης; ἠρώτησεν ὁ υἱός.

Ἄμφοτέροι ἐθεώρησαν περίξ ἀλλ' ὁ στρατιώτης τοῦ λοχαγοῦ εἶχε γίνῃ ἄφαντος.

— Τώρα νοιώθω, προσεῖπεν ἡ μήτηρ γιατί ὁ ἀξιωματικὸς αὐτός ἤθελε νᾶρθω σήμερα τὸ πρῶ· ἤθελε νὰ σὲ ἰδῶ.

Παρετήρησε τὸν υἱὸν της, ἐμειδίασε καὶ τὸν ἐφίλησε.

— Ἦθελε νὰ τὰ ἰδῶ ὅλα καὶ δὲν μοῦ εἶπε τίποτε γιὰ νὰ ξαφισθῶ, καὶ ὁ στρατιώτης ἦτανε

μιλημένους ἀπ' αὐτόν. Τί ἄνθρωπος νᾶνε! Καὶ πῶς ἔμαθε τὸ χωριὸν μας καὶ τὸ σπιτί μας; Καὶ τί συμφέρον εἶχε νὰ μὲ κἀνῃ νὰ νοιώσω τέτοια χαρὰ ἀφ' οὗ δὲν μ' ἐγνώριζε καθόλου; Πέ μου το, παιδί μου!

Ὁ υἱὸς διελογίζετο.

— Ποῦ εἶνε αὐτός; ὁ ἀξιωματικός; αὐτός ὁ ἄνθρωπος; ἐξηκολούθησεν ἡ γραῖα θέλω νὰ τὸν ἰδῶ· θέλω νὰ φιλήσω τὸ χέρι του. Πήγαινε με γρήγορα νὰ τὸν ἰδῶ, παιδί μου!

— Εὐθύς! ἀπεκρίθη ὁ στρατιώτης ἀνανήψας ἐκ τῶν διαλογισμῶν του.

Ἐλαβε τὴν μητέρα του ἀπὸ τῆς χειρός· διήλθον ἐσπευσμένως τὴν πλατεῖαν, εἰσῆλθον εἰς τὴν πρὸς τὸν στρατῶνα ἄγουσαν ὁδόν, ἔφθασαν εἰς αὐτὸν καὶ ἔστησαν τριάκοντα βήματα ἀπὸ τῆς θύρας, ἐνώπιον τῆς ὁποίας ἦσαν σχεδὸν πάντες οἱ ἀξιωματικοὶ ἀναμένοντες τὴν μεγάλην ἀναφορὰν. Ἡ γραῖα παρετήρει ἀπλήστως, ὀρμεμφύτως δὲ καὶ ὁ υἱὸς ἠρέυνα ἀγνοῶν ποῖον ἀνεζήτει.

— Ποῖός εἶνε; τὸν εἶδες; Δεῖξέ μου τονε.

— Δὲν τὸν βρῆκα ἀκόμα.

— Γιὰ ἰδέ, ἰδέ καλὰ, μάνα, καὶ θὰ τὸν βρῆς.

— Νά, νὰ αὐτὸς ποῦ ἀκουμβᾶ 'ς τὸν τοῖχο.. ὄχι, δὲν εἶν' αὐτός, δὲν εἶνε αὐτός· ὁ ἄλλος θᾶνε· αὐτὸς ποῦ ἀνάθει τὸ σιγάρο του... στάσου νὰ γυρίσῃ... πρόσμενε... ὄχι, δὲν εἶνε οὐτ' αὐτός.

— Μὰ ποῖός εἶνε λοιπόν;

— Ἄ! νά τος! Ναί, ναί αὐτὸς εἶνε. Αὐτὸς ποῦ ἀκουμβᾶ τὸ χέρι του 'ς τὸν ὄμο τοῦ ἀλλουνοῦ ποῦ εἶνε σιμά του.

— Αὐτός;

— Αὐτός, αὐτός!..

— Μάνα μου τί λές;

— Αὐτὸς εἶνε, σοῦ λέγω!

— Ἀλήθεια! μὴν ἔχῃς λάθος; τὸν ἐγνώρισες καλὰ; ἀνέκραξεν ὁ στρατιώτης θλίβων τὰς χεῖρας τῆς μητρὸς του.

— Παίρνω ὄρο ποῶς εἶν' αὐτός!

Ὁ στρατιώτης προσήλωσε τὸ βλέμμα του ἐπὶ τοῦ ἐχθροῦ του καὶ ἔμεινεν ἀκίνητος παρατηρῶν αὐτόν.

Ἄλλ' ἡ μήτηρ, ἣτις περὶ τοῦ υἱοῦ της μόνον ἐσκέπτετο τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀδιαφοροῦσα περὶ πάντων, ἐνηγκαλίσθη αὐτὸν καὶ λαβούσα τὸ μετάλλιον διὰ τοῦ δείκτου καὶ τοῦ ἀντίχειρος τῆς δεξιᾶς χειρός, τὸ ἐπλησίασεν εἰς τὸ πρόσωπόν της, παρετήρησε προσεκτικῶς ἐκαστὴν τῶν πλευρῶν του καὶ εἶπε μειδιῶσα εἰς τὸν στρατιώτην, ὅστις ἔμεινεν ἀκίνητος παρατηρῶν τὸν λοχαγόν.

— Βάζω στοίχημα πῶς 'ς αὐτὸ τὸν κόσμον, ὕστερα ἀπὸ τὴν μανούλα σου τὸ πρᾶγμα ποῦ ἀγαπᾶς περισσότερο... εἶνε αὐτό... καὶ ἀνήγειρε

τὸ μετάλλιον καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς ταινίας του.

— Ὅχι! ἀπεκρίθη ὁ στρατιώτης χωρὶς νὰ στραφῇ.

— Ὅχι; Τί πρᾶγμα λοιπὸν ἀγαπᾶς περισσότερο εἰς τὸν κόσμον ὕστερα ἀπὸ τὴν μανούλα σου; ἠρώτησεν ἡ γραῖα μετὰ στοργῆς μειδιῶσα.

Ὁ στρατιώτης ἤγειρε τὸν βραχίονα καὶ τείνας τὸν δείκτην πρὸς τὸν λοχαγόν του ἀπήντησε:

— Αὐτὸν δὲ τὸν ἄνθρωπο!

(Ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ τοῦ Edmondo de Amicis.)

A. Π. Κ.

Τὸ ζήτημα τῆς βελτιώσεως καὶ αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς τῶν ἡμετέρων οἴνων εἶνε ἐκ τῶν σπουδαιότατων σήμερον, ὅτε ἡ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ζήτησις αὐτῶν αὐξάνει ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος, ἕνεκα τῆς ἐν ἄλλαις οἰνοφόροις χώραις τῆς Εὐρώπης ἐπισκῆψεως τῆς φυλλοξήρας. Τοῦτου ἕνεκα ἐκρίναμεν καλὸν νὰ μεταφέρωμεν ἐκ τοῦ καλλίστου περιοδικοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Γεωργίας» ὅσα περὶ τούτου γράφει ὁ ἐιδικώτατος αὐτοῦ συντάκτης κ. Π. Γεννάδιος, παρέχοντες οὕτως εἰς αὐτὰ εὐρύτεραν δημοσιότητα χάριν τῶν Ἑλλήνων ἀμπελοουργῶν.

Σ. τ. Δ.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΙΣ

τῶν μελάνων οἴνων τῆς Ἑλλάδος

Ἡ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἕκτακτος ὑποτίμησις τοῦ λευκοῦ γλεύκου καὶ ἡ εἰς λίαν συμφερούσας τιμὰς διάθεσις τοῦ μέλανος καταδεικνύουσι ἐναργέστατα ἅπαξ ἔτι τὸ εἶδος τῶν ἀμπέλων, ἃς δέον νὰ χρησιμοποιῶσι κατὰ προτίμησιν οἱ κτηματῆται οἱ καταρτίζοντες νέους ἀμπελώνας.

Ἡ ἐφέτος κυρίως καταστάσα πασιφανῆς προτίμησις τῶν μελάνων ἡμῶν οἴνων ὀφείλεται εἰς τὸ ἐκ δέκα περίπου ἑκατομμυρίων ἑκατολίτρων(1) οἴνου ἐτήσιον ἔλλειμμα τῆς Γαλλίας τὸ προερχόμενον ἐκ τῶν καταστροφῶν, ἃς ἡ φυλλοξήρα ἐπήνεγκεν εἰς τοὺς ἀμπελώνας τῆς χώρας ταύτης. Εἰρήσθω δ' ἐν παρόδῳ ὅτι τὸ ἔλλειμμα τοῦτο εἶνε ἀνώτερον τοῦ εἰσοδήματος τῶν ἐξ ἐνὸς περὶτου ἑκατομμυρίου στρεμμάτων ἀμπελώνων τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ ἔλλειμμα τοῦτο ἡ Γαλλία ἀναγκάζεται κατ' ἔτος ν' ἀναπληροῖ προμηθευομένη οἴνους ἐκ διαφόρων χωρῶν. Καὶ ἐκ μὲν τῶν 50 περίπου ἑκατομμυρίων χιλιogramμων σταφίδων ἑλληνικῶν καὶ μικρασιατικῶν κατασκευάζει $1\frac{1}{2}$ ἑκατομ.ὡς ἔγγιστα ἑκατόλιτρα ξανθοῦ κοινοῦ οἴνου, τὰ δὲ ἕτερα $8\frac{1}{3}$ ἑκατομμύρια προμηθεύεται κατὰ πρῶτον μὲν λόγον ἐξ Ἰσπανίας, κατὰ δεῦτερον δὲ ἐξ Ἰταλίας καὶ κατὰ τρίτον ἐξ Οὐγγαρίας, Ἀλγερίας καὶ Ἀνατολῆς (Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας). Πολλοὶ τῶν οἴνων τούτων καὶ οἱ ἰδίως οἱ Οὐγγρικοὶ εἶνε

1) Τὸ ἑκατόλιτρον ἰσοδυναμεῖ πρὸς 78 ὀκάδας.